

FRIESE EN NEDERLANDSE DIALECTEN

Categorieën

Keuzes

Titel	Dialecten van het Nederlands en het Fries
Doelstelling	Verhogen van het bewustzijn van Friese en Nederlandse dialecten Discussieren van attitudes tegenover standaard taal en varianten ervan
Doelgroep	Onderbouw
Vak	Taal(en) algemeen Engels, Fries of Nederlands (Taal)
Link met curriculum	Taalbeschouwing Kennis over meertaligheid algemeen
Talen	Fries, Nederlands
Link met FREPA	Bewustwording van eigen talen en de talen in de omgeving Kennis over talen in Fryslân, Europa en de wereld Kennis over taalverschillen (woordenschat en zinsbouw)
Vaardigheden	Luisteren, lezen, spreken, schrijven
Theoretische onderbouwing	Taalbewustzijn/language awareness, taalvergelijking
Beschrijving activiteit	<p>STEP 1: Opwarmertje Dialectenquiz (ca. 10 minuten)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerlingen gaan naar https://survey2.hum.uu.nl/index.php/835346/lang/nl/newtest/Y en spelen de dialectenquiz. <p>STEP 2: Klasdiscussie (5-10 minuten)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is een korte discussie met de hele klas aan de hand van de volgende vragen: <ul style="list-style-type: none"> - Welke taal/dialecten spreek je thuis? Spreek je een dialect of standard variant van Nederlands/Fries? - Vind je het gemakkelijk om dialecten te herkennen? - Wat kenmerkt een dialect? Welke kenmerken heeft een dialect (bijv. Drent, Limburgs)? - Hoeveel Nederlandse/Friese dialecten zijn er? Wat maakt het moeilijk ze te tellen? - Hoe denk je over dialecten? Vind je het leuk om naar andere mensen te luisteren die een dialect spreken? Zijn sommige dialecten mooier dan andere? <p>STEP 3: Groepswerk – Presentatie over een dialect (ca. 35 minuten)</p>

- Leerlingen vormen groepjes van vier.
- Ze gebruiken Google of een van de volgende websites om meer informatie te vinden over Friese en Nederlandse dialecten die niet alleen in Europa maar ook in andere delen van de wereld gesproken worden (bijv. Nedelands in Suriname of Noord-Fries in Duitsland)
  - <http://www.taalcanon.nl/vragen/hoeveel-dialecten-heeft-het-nederlands/>
  - <http://www.dialectloket.be/>
  - <http://www.meertens.knaw.nl/ndb/>
- Leerlingen kiezen één dialect en bereiden een korte presentatie voor (posters of PowerPoint). Deze moeten in ieder geval het volgende bevatten:
  - informatie over waar het dialect gesproken wordt en hoeveel sprekers er zijn
  - informatie over de historische achtergrond van het dialect
  - de hoofdkenmerken van het dialect (geluiden, grammatica, woordenschat, etc.)
  - een kort audiofragment, hier te vinden:
    - <http://www.meertens.knaw.nl/ndb/>
    - <http://www.dialectloket.be/>; YouTube)
  - een kort zelfgeschreven dialoog met daarin de hoofdkenmerken van het dialect verwerkt

STAP 4: Presentaties (25-30 minuten)

- Leerlingen presenteren hun resultaten en lezen hun dialogen voor

STAP 5: Klas discussie (ca. 10 minuten)

- Klasdiscussie over de presentaties en bevindingen van de leerlingen aan de hand van de volgende vragen:
  - Welke dialogen vonden jullie de beste?
  - Was het makkelijk of moeilijk voor je om een dialect te imiteren?
  - Hoe denk dat je dat dialect sprekers zich voelen wanneer zij standaard Nederlands of Fries moeten spreken?

STAP 6: Huiswerk – Dealen met je dialect

- Leerlingen gaan naar <http://www.neerlandistiek.nl/2017/10/dialect-in-de-klas/> en kijken korte filmpjes van het “Dealen met je dialect”.
- Ze vatten samen hoe de mensen in de filmpjes omgaan met negatieve attitudes, vooroordelen en discriminatie ten aanzien van hun dialect.
- Ze reflecteren daarbij op de volgende vragen (bijv. In schrijfvorm als een essay, brief, etc.)
  - In hoeverre is iemands identiteit gebaseerd op iemands dialect?
  - Zouden we trots moeten zijn op dialecten en ze vaker moeten spreken?
  - In welke situaties moet je je aanpassen en de standaard variant spreken?

Materialen

- <https://survey2.hum.uu.nl/index.php/835346/lang/nl/newtest/Y>
- <http://www.taalcanon.nl/vragen/hoeveel-dialecten-heeft-het-nederlands/>
- <http://www.dialectloket.be/>
- <http://www.meertens.knaw.nl/ndb/>
- <http://www.meertens.knaw.nl/ndb/>
- <http://www.dialectloket.be>
- <http://www.neerlandistiek.nl/2017/10/dialect-in-de-klas/>

Resultaten van implementatie

Foto's, filmen en producten van de kinderen na implementatie zoals een samenvatting van observaties.